

Sygn. akt I PK 44/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący)

SSN Zbigniew Hajn (sprawozdawca)

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa T. Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.
przeciwko G. Ł. o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 września 2016 r.,
skargi kasacyjnej pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 11 września 2014 r., sygn. akt VII Pa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok w części oddalającej apelację w
zakresie dotyczącym roszczenia o odsetki od rat pożyczki i w tym
zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w K. do
ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwem z 10 maja 2013 r. (wpływ do Sądu 21 maja 2013 r.) strona powodowa wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych G. Ł., G. G. i S. R. 43.663,58 zł z odsetkami umownymi w wysokości 85% odsetek ustawowych, liczonymi od kwot i w sposób wskazany w pozwie. W odpowiedzi na pozew pozwana G. Ł. wniosła o oddalenie powództwa w całości, podnosząc zarzut przedawnienia należności głównej i należności ubocznych (świadczeń okresowych).

Wyrokiem z 9 stycznia 2014 r., zaocznym w stosunku do G. G., Sąd Rejonowy w K. zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej: (I) 43.663,58 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot wskazanych w wyroku, od 16 dnia każdego miesiąca licząc od października 2002 r. do czerwca 2007 r. oraz (II) 4.584 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 2.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy wskazał, że 9 kwietnia 1999 r. G. Ł. zawarła z poprzednikiem prawnym strony powodowej E. S.A. umowę pożyczki, na mocy której została jej udzielona pożyczka w kwocie 43.600 zł z przeznaczeniem na objęcie przez pożyczkobiorcę akcji prywatyzowanej Spółki, emitowanych w ramach publicznej oferty pracowniczej. Zgodnie z § 5 ust. 1 umowy, w przypadku wykorzystania pożyczki na inny cel niż wskazany w umowie lub niezwrócenia całej pożyczki w terminie, pożyczkobiorca był zobowiązany do jej niezwłocznego zwrotu z odsetkami za opóźnienie. G. Ł. miała spłacać pożyczkę w ratach miesięcznych, do czerwca 2007 r. Poręczycielami tej pożyczki byli G. G. i S. R., którzy jako poręczyciele ponoszą solidarną odpowiedzialność za spłatę w przypadku niezwrócenia kwoty pożyczki w terminie (§ 7 ust. 2 umowy pożyczki). Z należności podlegającej spłacie zapłacone zostało 2.252,58 zł. Pismem z 17 grudnia 2008 r. (data wpływu do Sądu 7 stycznia 2009 r.) skierowanym do Sądu Rejonowego w L., strona powodowa wezwała G. Ł. do zawarcia ugody, do czego nie doszło. Pismami z 4 czerwca 2009 r. powodowa Spółka skierowała do poręczycieli wezwania do zapłaty 43.663,58 zł

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie. G. Ł. i S. R. podnieśli zarzut przedawnienia, lecz nie twierdzili, że pożyczka została spłacona. Podkreślili natomiast, że przyjąć należało trzyletni okres przedawnienia z art. 291 § 1 k.p. Zdaniem Sądu Rejonowego roszczenie o zwrot udzielonej G. Ł.

pożyczki nie wynikało ze stosunku pracy, lecz ze związanej z tym stosunkiem umowy pożyczki. Nie przedawniało się więc z upływem trzech lat na zasadzie art. 291 § 1 k.p., lecz na zasadach ogólnych określonych w art. 118 k.c., zgodnie z którym termin przedawnienia roszczeń majątkowych wynosi 10 lat. Solidarna odpowiedzialność pozwanych G. G. i S. R. jako poręczycieli za spłatę zaciągniętej przez G. Ł. pożyczki wynika z art. 881 k.c. w związku z § 7 umowy pożyczki. Skoro pozwana G. Ł., co było w sprawie niesporne, nie spłaciła pożyczki, zaktualizowała się, zgodnie z powołanymi przepisami odpowiedzialność poręczycieli.

Wyrokiem zaskarżonym rozpoznawaną skargą kasacyjną, po rozpoznaniu apelacji pozwanej G. Ł., Sąd Okręgowy: I. uchylił zaskarżony wyrok w zakresie obejmującym orzeczenie o zasądzeniu odsetek wyższych niż umowne odsetki w wysokości 85% odsetek ustawowych i postępowanie w zakresie obejmującym roszczenie o odsetki ustawowe umorzył i w pozostałym zakresie apelację oddalił; II. Zasądził od pozwanej G. Ł. na rzecz strony powodowej 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

W ocenie Sądu odwoławczego zarzuty pozwanej dotyczące przedawnienia roszczenia nie są uzasadnione, bowiem roszczenie o zwrot udzielonej jej pożyczki z Funduszu Prywatyzacyjnego na zakup akcji emitowanych w ramach publicznej oferty pracowniczej nie jest roszczeniem ze stosunku pracy, o jakim mowa w art. 291 k.p. Do roszczeń majątkowych z takiej umowy miał więc zastosowanie art. 118 k.c. zgodnie, z którym termin przedawnienia roszczeń majątkowych wynosi 10 lat. Sąd podkreślił, że 7 stycznia 2009 r. w sprawie doszło do zawezwania do próby ugodowej, a zgodnie z art. 123 § 1 pkt 1 k.c., bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Następnie Sąd zaznaczył, że zgodnie z § 5 umowy pożyczki, jeżeli kwota pożyczki zostanie wykorzystana na cel inny niż określony w umowie lub cała kwota niewykorzystanej pożyczki, z przyczyn zawinionych przez pożyczkobiorcę nie zostanie zwrócona w terminie, pożyczkobiorca zobowiązany jest do niezwłocznego zwrotu całej kwoty pożyczki z odsetkami za opóźnienie, naliczonymi od dnia, w którym upłynął termin

zwrotu niewykorzystanej części pożyczki. Tymczasem z należności podlegającej spłacie zapłacono jedynie 2.252,58 zł. Nawet przy przyjęciu najkorzystniejszego dla pozwanej i najwcześniejszego terminu wymagalności, tj. 10 kwietnia 1999 r., jak również przy uwzględnieniu dnia zawezwania do próby ugodowej, które miało miejsce 7 stycznia 2009 r., należy uznać, że przedawnienie roszczenia strony powodowej nie nastąpiło (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2014 r., I PK 285/13). Za nieuzasadniony, z powołaniem się na cytowany wyżej wyrok Sądu Najwyższego w sprawie I PK 285/13, Sąd Okręgowy uznał również zarzut naruszenia art. 118 k.c., przez jego niezastosowanie do stanu faktycznego i nieuznanie, że przedawnienie roszczenia pracodawcy, będącego przedsiębiorcą przeciwko byłemu pracownikowi o zwrot przedmiotowej pożyczki następuje z upływem 3 lat, z uwagi na związek roszczenia z działalnością gospodarczą tego pracodawcy. Sąd Okręgowy nie podzielił również poglądu apelującej o istnieniu podstaw do uznania za przedawnione, według reguł z art. 118 i art. 117 § 2 k.c., roszczeń o odsetki za okres dłuższy niż 3 lata wstecz od daty wytoczenia powództwa. W jego ocenie strona powodowa miała podstawę, aby żądać odsetek od każdej zaległej raty od daty jej wymagalności do daty jej zapłaty, czyli za cały okres opóźnienia, skoro żadna część kwoty całej pożyczki nie była, według reguł art. 118 k.c. przedawniona, a strony ustaliły w umowie pożyczki prawo powódki (w uzasadnieniu wskazano omyłkowo pozwaną) do zwiększenia wartości długu przez umowne odsetki naliczane w wypadku opóźnienia płatności od każdej z tych rat. Dlatego, pozwana zobowiązana jest do zwrotu pożyczki wraz z odsetkami umownymi, a jej poręczyciele odpowiadają z nią solidarnie na mocy art. 881 k.c. Za uzasadniony Sąd drugiej instancji uznał natomiast zarzut naruszenia art. 321 k.p.c. przez zasądzenie ponad żądanie pozwu, bowiem Sąd pierwszej instancji zasądził na rzecz strony powodowej odsetki ustawowe (100%) liczone od kwot i dat wskazanych w punkcie I wyroku, podczas gdy strona powodowa dochodziła odsetek umownych jedynie naliczanych w wysokości 85% odsetek ustawowych. Z pozwu wynika bowiem jednoznacznie, że strona powodowa wystąpiła o zasądzenie obok świadczenia głównego odsetek umownych w wysokości 85% odsetek ustawowych, a nie jak przyjął Sąd pierwszej instancji odsetek ustawowych. Z tych względów roszczenie to było uzasadnione w świetle art. 353 § 1 k.c.,

zgodnie z umową pożyczki, według której odsetki w umownej wysokości stanowiły część świadczenia należnego stronie powodowej z tytułu niewykonania umowy w sposób ustalony w umowie pożyczki zawartej z pozwanymi z poprzednikiem prawnym powodowej spółki, a którą apelująca podpisała jako pożyczkobiorca. Ponadto, zgodnie z art. 378 § 2 k.p.c., mimo wniesienia apelacji tylko przez jednego z solidarnie pozwanych dłużników, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. w związku z art. 355 § 1 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok w zakresie obejmującym orzeczenie o zasądzeniu odsetek wyższych niż umowne odsetki w wysokości 85% odsetek ustawowych i postępowanie w zakresie obejmującym roszczenie o odsetki ustawowe umarzył a w pozostałym zakresie apelację oddalił na podstawie art. 385 k.p.c.

Pozwana G. Ł. zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w części oddalającej apelację w stosunku do zasądzonego wyrokiem Sądu pierwszej instancji roszczenia o odsetki z tytułu opóźnienia w zapłacie rat pożyczki obliczonych według stawki procentowej wynoszącej pozostałe 85% odsetek ustawowych liczonych od kwot wskazanych w punkcie I wyroku od 16 dnia każdego miesiąca poczynawszy od października 2002 r. do czerwca 2007 r. oraz w części orzekającej o kosztach procesu.

Skarżąca zarzuciła wyrokowi Sądu drugiej instancji naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: (1) art. 118 k.c. regulującego trzyletni termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe przez jego niezastosowanie do ustalonego stanu faktycznego i oceny przedawnienia dochodzonych przez powoda odsetek umownych w wysokości 85% odsetek ustawowych od kwot i dat wskazanych w petitum pozwu oraz (2) art. 117 § 2 k.c. przez jego niezastosowanie pomimo, że pozwany skutecznie podniósł zarzut przedawnienia w stosunku do roszczenia o świadczenia uboczne, jakim są odsetki umowne dochodzone przez powoda w wysokości 85% odsetek ustawowych liczonych od kwot i dat wskazanych w petitum pozwu z tytułu opóźnienia w zapłacie rat pożyczki za okres dłuższy niż 3 lata wstecz od daty wytoczenia powództwa;

Skarżąca zarzuciła także naruszenie przez Sąd drugiej instancji przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: (1) art. 321 k.p.c. przez utrzymanie w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji

zasądzającego roszczenie ponad żądanie pozwu, co wynika stąd, że Sąd pierwszej instancji zasądził na rzecz powoda odsetki ustawowe (100%) liczone od kwot i dat wskazanych w punkcie I wyroku, podczas gdy powód dochodził odsetek umownych jedynie naliczanych w wysokości 85% odsetek ustawowych liczonych od kwot i dat wskazanych w petitum pozwu; (2) art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku, a w szczególności przyczyn odmowy uwzględnienia zarzutu przedawnienia w stosunku do roszczeń powoda o świadczenia okresowe jakimi są odsetki umowne dochodzone w przedmiotowym postępowaniu jako świadczenie uboczne, co uniemożliwia kontrolę orzeczenia oraz ustosunkowanie się do tez pominiętych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku; (3) art. 385 k.p.c. przez oddalenie apelacji w części odnoszącej się do zarzutu przedawnienia dochodzonych przez powoda odsetek od kwot i dat wskazanych w petitum pozwu oraz w części zasądzającej roszczenie nie objęte pozwem, pomimo, że apelacja w tej części była w pełni zasadna i zasługiwała na uwzględnienie; (4) art. 386 § 3 k.p.c. przez nieuchylenie wyroku i nieumorzenie postępowania w części zasądzającej roszczenie nieobjęte żądaniem pozwu, co wynika stąd, że Sąd pierwszej instancji zasądził na rzecz powoda odsetki ustawowe (100%) liczone od kwot i dat wskazanych w punkcie I wyroku, podczas gdy powód dochodził odsetek umownych jedynie naliczanych w wysokości 85% odsetek ustawowych liczonych od kwot i dat wskazanych w petitum pozwu, zaś Sąd drugiej instancji uchylił zaskarżony wyrok w zakresie obejmującym orzeczenie zasądzenia odsetek wyższych niż umowne odsetki w wysokości 85% odsetek ustawowych, zamiast uchylić zaskarżony wyrok w zakresie orzeczenia zasądzenia odsetek w całości jako nie objętych żądaniem pozwu i umorzenia postępowania w tym zakresie. Sąd pierwszej instancji wyrokował więc nie tylko ponad żądanie pozwu ale i co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, podczas gdy powinien kierować się podstawową zasadą wyrokowania, w myśl której sąd jest związany w procesie żądaniem strony.

Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie co do istoty sprawy, w przypadku gdyby

podstawa naruszenia prawa materialnego została uznana za oczywiście uzasadnioną, a podstawa skargi z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. za nieuzasadnioną, oraz przyznanie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych. Powołując się na art. 378 § 2 w związku z art. 398²¹ § 1 k.p.c. skarżąca wniosła również o rozpoznanie sprawy na rzecz współuczestników, którzy wyroku nie zaskarżyli, ponieważ będące przedmiotem zaskarżenia obowiązki są dla nich wspólne.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona powodowa wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym wedle norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z 21 czerwca 2016 r. Sąd Najwyższy odroczył posiedzenie w celu powiadomienia pozwanych G. G. i S. R. o terminie kolejnego posiedzenia w trybie art. 378 § 2 k.p.c. Pozwani pouczeni pismami z 22 czerwca 2016 r. o prawie do złożenia pism przygotowawczych nie zajęli stanowiska w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca (pозwana G. Ł.) nie kwestionuje zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w części oddalającej jej apelację od orzeczenia Sądu Rejonowego w zakresie dotyczącym zasądzenia na rzecz strony powodowej należności głównej. Kwestionuje natomiast ten wyrok w części, w której Sąd Okręgowy, oddalając apelację w pozostałej części, utrzymał w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji w zakresie dotyczącym zasądzenia kwoty odsetek od należności głównej (kwoty niespłaconej pożyczki) w wysokości 85% odsetek ustawowych z zastosowaniem 10-letniego terminu przedawnienia należności z tego tytułu. W tym zakresie skarga kasacyjna jest uzasadniona.

W pierwszej kolejności trafny okazał się zarzut naruszenia art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Naruszenie tego przepisu wynika z ustalenia faktów, które Sąd uznał za udowodnione, oraz wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku w sposób uniemożliwiający kontrolę kasacyjną wyroku. Niezależnie od tego wyrok został wydany przez zastosowanie przepisów prawa materialnego do niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego, co samo w sobie uzasadnia zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego. Sąd Okręgowy nie ustosunkował się wyraźnie do ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego przez wyjaśnienie, czy je

akceptuje, czy nie lub, czy akceptuje je w określonej części. Niemniej jednak jasno zakwestionował ustalenie Sądu pierwszej instancji, że dochodzone przez powoda odsetki miały charakter odsetek ustawowych liczonych od kwot i w sposób wskazany w pozwie i ustalił, że miały one charakter odsetek umownych jedynie naliczanych w wysokości 85% odsetek ustawowych. Bardzo mgliście rysuje się natomiast podstawa faktyczna zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w zakresie charakteru nadanego przez strony odsetkom będącym jego przedmiotem. Sąd Rejonowy określił je jako odsetki za opóźnienie, przytaczając treść § 5 ust. 1 umowy pożyczki, zgodnie z którą: „w przypadku wykorzystania pożyczki na inny cel niż wskazany w umowie lub niezwrócenia całej kwoty pożyczki w terminie, pożyczkobiorca był zobowiązany do niezwłocznego zwrotu całej kwoty pożyczki wraz z odsetkami za opóźnienie.”. Natomiast Sąd Okręgowy przyjął, że strony ustaliły w umowie pożyczki prawo powódki do zwiększenia wartości długu przez umowne odsetki naliczane w wypadku opóźnienia płatności od każdej z tych rat. Sąd Okręgowy nie wyjaśnił jednak, z jakiego postanowienia umowy pożyczki wyprowadził takie ustalenie. Nie wskazał zatem, dokonując nowego lub odmiennego w stosunku do ustaleń Sądu pierwszej instancji ustalenia faktycznego, dowodu, na którym się oparł, a samo to ustalenie ma bardzo niedokładny charakter, bowiem nie przytacza treści odpowiedniego postanowienia umowy pożyczki. Niemniej jednak koresponduje ono z twierdzeniami strony powodowej zawartymi w odpowiedzi na skargę kasacyjną. Stwierdzono tam, że w umowie przedmiotowej pożyczki strony zawarły zapis na, mocy którego powódka była uprawniona do zwiększania wartości długu przez doliczanie do każdej z rat kwoty odpowiadającej 85% odsetek ustawowych (§ 5 ust. 5 umowy pożyczki). Jednocześnie strony postanowiły uzależnić obowiązek spełniania tego świadczenia, od zaistnienia po stronie skarżącej stanu opóźnienia w zapłacie raty pożyczki. Użyty w § 5 ust. 5 umowy pożyczki zwrot „odsetki za opóźnienie”, stanowił pewien skrót myślowy i miał na celu odesłanie do kodeksowych przepisów regulujących odsetki w zakresie wyznaczenia wysokości świadczenia. Zdaniem powódki, za takim rozumieniem § 5 ust. 5 umowy pożyczki przemawia również to, że pożyczka udzielona skarżącej była oprocentowana w wysokości 1% od niespłaconej kwoty w skali roku. Ustalenie tak niskiego, a zatem bardzo korzystnego dla skarżącej oprocentowania, musiało

zostać w pewnym chociaż stopniu zrównoważone przez przyznanie powódce dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w § 5 ust. 5 umowy pożyczki. Należy dodać, że zgodnie z twierdzeniami strony powodowej zawartymi w pozwie, § 5 ust. 5 umowy pożyczki miał treść jak następuje: „W przypadku opóźnienia w spłacie rat pożyczki lub innych zobowiązań pieniężnych wynikających z niniejszej umowy, naliczane będą odsetki w wysokości 85% odsetek ustawowych”. Wskazuje się tam również, że zgodnie z § 3 umowy pożyczki: „Pożyczka jest oprocentowana w wysokości 1% od nie spłaconej kwoty w skali roku, a oprocentowanie naliczane będzie począwszy od dnia 1 czerwca 1999 r.”. Ustaleń takich nie zawiera jednak uzasadnienie zaskarżonego wyroku.

Niejasności wynikające z braku dokładnych ustaleń co do treści umowy pożyczki i w rezultacie charakteru zastrzeżonych w jej postanowieniach należności określanych jako odsetki, uniemożliwiają kasacyjną kontrolę zaskarżonego wyroku. W szczególności nie wiadomo, czy określane jako odsetki należności ustanowione w § 5 ust. 1 i 5 umowy pożyczki (według ich brzmienia przytoczonego w pozwie) były różnymi należnościami, czy też, na przykład, ustęp 5 doprecyzowywał wysokość odsetek wskazanych w ust. 1, które w takim wypadku miałyby charakter umownych odsetek za opóźnienie w wysokości ustalonej w ust. 5. Należy w związku z tym stwierdzić, że zasądzając odsetki od należności głównej sąd powinien w sentencji wyroku określić ich charakter (odsetki za czas opóźnienia, odsetki od sumy pieniężnej/kapitałowe, odsetki ustawowe, odsetki umowne) i dokładnie wyjaśnić ich charakter i reżim prawny w uzasadnieniu orzeczenia. Należy też wskazać, że opisane wyżej nieoparte na dowodach ustalenie Sądu Okręgowego, zgodnie z którym strony ustaliły w umowie pożyczki prawo powódki do zwiększenia wartości długu przez umowne odsetki naliczane w wypadku opóźnienia płatności od każdej z tych rat, miało zasadniczy wpływ na wydany wyrok. Sąd Okręgowy stwierdził bowiem, że z tego względu nie podziela poglądu apelującej (pozwanej) o istnieniu w tej sprawie podstaw do uznania za przedawnione, według reguł z art. 118 i art. 117 § 2 k.c., roszczeń o odsetki za okres dłuższy niż 3 lata wstecz od daty wytoczenia powództwa.

Na koniec należy zauważyć, że Sąd Okręgowy ustalając, że „w niniejszej sprawie doszło do zawezwania do próby ugodowej w dniu 7 stycznia 2009 roku”,

nie wyjaśnił jakie ma to znaczenie dla oceny roszczeń powódki, a w szczególności, czy uznaje, że w tym terminie nastąpiło przerwanie biegu przedawnienia roszczeń powódki o objęte sporem odsetki. W szczególności Sąd nie ustalił, czy odsetki te zostały objęte zawezwaniem do próby ugodowej.

Trafne okazały się również zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 118 i 117 § 2 k.c. Jak już wskazano, Sąd Okręgowy, dokonując niejasnego ustalenia (bez wskazania jego źródła), zgodnie z którym, dochodzone w pozwie odsetki miały charakter „zwiększenia wartości długu przez umowne odsetki naliczane w wypadku opóźnienia płatności od każdej z tych rat”, uznał, że przepisy te w zakresie w jakim dotyczą trzyletniego terminu przedawnienia nie mają do nich zastosowania. Nie jest przy tym jasne, ze względu na lakoniczność tego stwierdzenia, czy Sąd uznał, że ustanowiony w art. 118 k.c. trzyletni termin przedawnienia roszczeń o świadczenia okresowe, nie ma zastosowania, bo dochodzone w pozwie odsetki nie są odsetkami za opóźnienie, ani odsetkami kapitałowymi, lecz jakimś innym świadczeniem, czy też uznaje je jednak za odsetki za opóźnienie (lub kapitałowe), lecz jego zdaniem ma do nich zastosowanie nie trzyletni, lecz dziesięcioletni termin przedawnienia. Już ze względu na niejasność uzasadnienia tego wyводу w powiązaniu z stwierdzonym wyżej ich odniesieniem do niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego, zarzut naruszenia tych przepisów jest uzasadniony. Na marginesie Sąd Najwyższy uznaje jednak za konieczne podkreślić, że podziela jednolicie obecnie przyjęte w orzecnictwie i zasadniczo także w doktrynie prawa stanowisko, zgodnie z którym ustanowiony w art. 118 k.c. termin przedawnienia roszczeń o świadczenia okresowe stosuje się do roszczeń o odsetki za opóźnienie także wtedy, gdy roszczenie główne ulega przedawnieniu w innym terminie. Poza tym, Sąd Najwyższy wskazuje, że poza sporem pozostaje, że także tak zwane „odsetki kapitałowe”, ustalone przez strony jako zapłata za korzystanie z kapitału, przedawniają się z upływem 3-letniego terminu z art. 118 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 1976 r., III CRN 181/76, OSNC 1977 nr 4, poz. 78).

Za nieuzasadniony należy natomiast uznać zarzut naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. Skarżąca zarzuciła naruszenie tego przepisu, dotyczącego postępowania

przed sądem pierwszej instancji, bez powołania art. 391 § 1 k.p.c., co uniemożliwia Sądowi Najwyższemu odniesienie tego zarzutu do postępowania apelacyjnego.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego - na podstawie art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c. Jednocześnie, zważywszy na treść art. 378 § 2 w związku z art. 398²¹ k.p.c. Sąd Najwyższy, pomimo niezaskarżenia wyroku Sądu Okręgowego przez G. Z. i S. R. rozpoznał sprawę także na ich rzecz, mając na uwadze, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie są obowiązki wspólne dla nich, jako poręczycieli, i dla pozwanej, jako dłużniczki (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z: 4 sierpnia 2009 r., I UK 71/09, OSNP 2011 nr 7-8, poz. 106; 23 sierpnia 2012 r., II CSK 740/11, LEX nr 1231481).

R. G.